

Időszerű témák

A nyári egyetemekről

Az idén a pedagógiai nyári egyetemen a szocialista nevelőiskoláról, a művelődésméletin „Érték és kultúra” összefoglaló címmel szólnak a fogalmaknak történeti változásairól, illetve mai tartalmukról beszélnek a szakemberek. Vagyis: a magyar pedagógia és oktatásügy, valamint a művelődési-irányítás időszerű témakörét kapnak ismét fórumot, mint az hagyományos a TIT szegedi kurzusain.

A nagy múltú pedagógiai egyetem július 16-án nyitlak, 300 hallgatója lesz. Köz tudomása, hogy az iskolaügy fejlesztésének egyik legfontosabb programja, a közoktatás-politika célja, hogy nevelő iskolává alakulhasson a szervezett oktatás valamennyi intézménye; mégsem csodálkozhatunk, ha az idei tanfolyamon azt igyekeznek meghatározni a szakemberek: „Mit kell értünk szocialista nevelőiskolán?” (Ezzel a címmel a hallgatóság bevonásával rendeznek majd vitatásokat.) A nevelési céljaink ugyan egyértelműek, meghatározottak, mégis természetesnek kell tekintenünk, hogy az elérésükhöz vezető útról, a követendő módszerekről különbözőlének a vélekedések. A nyári egyetemen ezért olyan

fontos kérdésekben szeretnénk egységes álláspontot kialakítani, mint például: mi az oktatás szerepe a nevelőiskolában; milyen hatása van a diákok termelő munkájának vagy az órán kívüli kulturális jellegű foglalkozásoknak. A szakemberek szeretnék szembesíteni a nevelőiskoláról szóló, gyakran egymásnak ellentmondó vélekedéseket is. Nyilvánvalóan azzal a céllal, hogy reális iskolaképzést lehessen és ennek alapján tudják meghatározni, mit kell csinálni az ideálisnak mondható iskola kialakításához. Mindezekért kerültek a tematikába a következő előadások: az ifjúsági mozgalom szerepe az iskolai nevelésben; a szentlőrinci kísérleti általános iskola működésének tízéves tapasztalatai; a szentesi Horváth Mihály gimnáziumban összegyűjtött tapasztalatok az órán kívüli kulturális tevékenység hatásáról (országos hírű amatőr színjátszó csoport dolgozik ebben az intézményben). A szegedi Déry Miksa szakközpiskolában szerzett tapasztalatok a termelő munka nevelő hatásáról.

Az átmeneti jellegű, gyorsan fejlődő társadalmak

gondja az értékek rendszerének megváltozása. Kiné-kinek mindennapi tapasztalatai lehetnek a megismerés és az értékelés válságairól, érték tudatunk ebből következő zavarairól. Az értékelő kultúrát mindenkor a társadalmi gyakorlat alakította; a művelődésméleti egyetem meghívott előadói ezért kísérlik meg, hogy leírják a közelmúltbeli és a ma is zajló társadalmi változásokat, azokat a jelenségeket, amelyek meghaladják értékrendünket. A július 24-én kezdődő kurzuson foglalkoznak a társadalmi tevékenység szerkezetváltozásával, a családmódeli átalakulásával, a falusi és a városi életmódváltozásokkal — természetesen abból a nézőpontból, hogyan hat mindez tudatvilágunkra.

Érdekesnek ígérkezik az irodalom és a művészetek értéktéréről, tároló és közvetítő szerepének vizsgálata. A hallgatóság — 280-an jelentkeztek eddig — bizonyára nagy érdeklődéssel hallgatja azt az előadást, amely a köznevelődési értékrendformáló szerepéről szól, hiszen a művelődési nyári egyetem hallgatói általában köznevelődési szakemberek, tanácsai előadók, művelődési házak dolgozói.

Tájékoztató — pályakezdő testnevelőknek

A Csongrád megyében ebben az évben állást kapott, fiatal testnevelés szakos tanároknak, edzőknek tartottak tájékoztatót tegnap, szerdán a megyei tanács székházában. Szabó G. László, a megyei tanács elnökhelyettese köszöntötte a megjelenteket, majd dr. Müller Józsefné, a megyei tanács művelődésügyi osztályának vezetője, valamint Mari Kálmán, a megyei Testnevelési és Sporttáborvezetője ismertette a pályakezdő testnevelőkkel Csongrád megye sportéletének jelenlegi helyzetét és a jövő feladatait.

Általában erősíteni kell ezután a megyében a sportnevelést és -oktatást; ezen belül javítani kell a testnevelés szakos általános iskolákban folyó munkát, továbbá a középiskolai testnevelés-tanítást. Mindezek a láthatnak munkához.

feladatok elsősorban az utánpótlás érdekében szükségesek. A fiatal szakemberektől aktív részvételt, kezdeményezőszéket, színvonalas oktató-nevelő munkát várnak az illetékesek. Annál is inkább, mert az iskolai sportot és az utánpótlásnevelést a jövőben az eddigieknél közelebb kell hozni egyéni, máshoz: a sportszerető fiatalokat a különböző oktatási intézményekben, a sportiskolákban — a SZEOL AK-ökkel együttműködve — az eddiginél fokozottabb mértékben kell mozgósítani ahhoz, hogy Csongrád megye sporteredményei javulhassanak, bővíthessenek.

A pályakezdő tanárok a helyzet, a feladatok ismeretében nagyobb látókörrel, szélesebb tájékozottsággal végeztessék munkájukat.

A KISZ városi bizottságának ülése

A KISZ Szeged városi bizottsága szerdán ülést tartott Halász Anikóvárnán Anna első titkár elnökelésével. Az ülésen részt vett dr. Székely Sándor, a városi pártbizottság titkára és Turcsikné Süli Mária, a KISZ megyei bizottságának titkára. A testület először személyi kérdésekben döntött. Felmentette KISZ-bizottsági és városi titkári funkciója alól Batki Józsefet, bizottsági tagsága alól Borbola Istvánt. Július 1-től mindketten más beosztásba kerülnek. Tevékenységükért mindkettőjüknek köszönetet mondott dr. Székely Sándor, Turcsikné Süli Mária átadta a Kiváló Ifjúági Vezető kitüntetését Batki Józsefnek. A KISZ városi bizottsága tagjává és titkárává megválasztotta Havasi Zoltánt, bizottsági taggá Szabó Agnes városi áttörőelnököt.

A testület megtárgyalta és elfogadta a középiskolai KISZ-szervezetek irányításáról szóló jelentést, elfogadta a szegedi ifjúági napok programjáról előterjesztett javaslatot is.

Élettani világkongresszus

Szerda délelőtt sajtótájékoztatót tartottak a Magyar Egészségügyi Minisztériumban, hogy július 13. és 19. között Budapesten rendezik meg a XXVIII. élettani világkongresszust. Az év egyik legjelentősebb tudományos rendezvényének ígérkező kongresszusra eddig 60 országból csaknem 6000 tudós, kutató, orvos jelentette be részvételét.

Megkezdődtek az egyetemi felvételik

Országszerte megkezdődtek az egyetemi és főiskolai felvételi vizsgák. Az idén a felsőoktatási intézmények nappali tagozatára több mint 33 ezren jelentkeztek, a felvehetőknél kétszer többen. Változatlanul a bölcsészettudományi karok a legnépesebbek, de igen sok a jelentkező a jogtudományi ka-

rokra és az orvostudományi egyetemekre. A felvételikben az elérhető legmagasabb pontszám az idén is 20, amiből legfeljebb 10 pontot hozhatnak magukkal a gimnáziumból vagy a szakközépiskolából és a felvételin újabb 10 pontot szerezhettek.

Azok a pályázók, akik közbiztonsági-felvételi dolgozatot írtak majusban matematikából, fizikából és biológiából, az írásbeli vizsgán már túlvannak. Ők már a felvételi bizottságok elé állhatnak és szóban is számot adnak tudásukról. A többi jelentkező az első napokon az írásbeli követelményeinek tesz elejét, ezt követik a szóbeli vizsgák. A felvételi vizsgákat követően az egyetemi, főiskolai felvételi bizottságai döntenek és az eredményről írásban értesítik a pályázókat. Az elutasítottak, de fellebbezésre jogosultak 8 napon belül nyújthatják majd be a fellebbezést az egyetemhez, a főiskolához, az illetékes főhatóság vezetőjének címezve azt. A fellebbezéseket augusztus végén bírálják el. (MTI)

Új film

Egy másik férfi és egy másik nő

Színes, szinkronizált amerikai-francia film. Írta és rendezte: Claude Lelouch. Fényképezte: Jacques Lefrançois. Zene: Francis Lai. Főbb szereplők: Geneviève Bujold, James Caan, Francis Huster.

Almatag sorsszerűség lengi át Claude Lelouchnak, az Egy férfi és egy nő alkotójának legújabb filmjét. Ezt nemcsak az unós-unaltan felhangzó beethoveni Sorsszerűség bizonyítja (hátha valaki enélkül nem értene), hanem minden egyéb is: például az igaz Vadnyugatot napjainkban családijának egész filmnyi bemutatásával illusztráló, a vásznon legelőször megjelenő rejtélyes alak. Azután a párhuzamosan futtatott két celekmény-szal kimódoltan azonos momentumai, házastársóléstől bentlakásos gyermekiskoláig, amelyben a két örömszülő gyermekei vannak. S amelynek révén (no, meg egy kidermesült hajdani örömhölgy jóvoltából) összekerül a francia nő és az amerikai férfi. Mindkettő özvegy, mindkettő melankolikus. Mindkettő előregyártott, két panel egymás mellett, akár Tarjánban. Csak azok (többnyire) szervezhetően illeszkednek egymáshoz. A romantikus-szentimentális történet illatos nyári es-

tékre, kertvendéglős sörözések előtte vagy utánra különösen ajánlható. A hamisítatlan westernhelyzet minden bizonnyal megteszi a hatását, ha adott egy (másik) férfi és egy (másik) nő. Bár a film elején látható, az 1870-es ostromlott Párizst bemutató képsorok láttán még van okunk némi optimizmusra: talán a reallitáshoz legalább némileg kötődő művet látunk. Am e csalóka remény hamar szertefoszlik, akárcsak Jeanne és Francis, illetve David és Mary korai álma a boldog, eseménytelen házasságról. Az Amerikában utazó francia párt ideje-korán meglepi egy jósnő, s proféciát mondja, amit ők imígyen tolmácsolnak: „egy nagyon melodramás szereplő leszünk”. A film végén meghatottan gratulálunk a minden bizonnyal tiszteletreméltó öreg hölgynek: máximáisan, totálisan igaz lett.

A bájos Geneviève Bujold és a markánsan férfias James Caan mindent megtesz, hogy happy endes végétünk teljes legyen. Segít ebben a jó öreg Beethoven, a banditasereget, a zeneszerző — az Egy férfi és egy nő című számot komponáló Francis Lai —, hogy Lelouch mesterről ne is beszéljünk. Egyezőval: minden jó, minden szép, egyszerű szívek, örvendjétek! Milyen kár, hogy az egész nem igaz. Domonkos László

Mi a mozdony?

— Na, tudod-e? — kérdezi útítársam, Agoston Géza, a nagykörösi fiatalember. — Nos, mit nevezünk mozdony-nak?

— Hm, micsoda kérdés — mondom a mindentudók biztonosságával — hát a mozdony vasúti szerelvények vontatására alkalmas erőgép.

Kihúzott magam, mert igen elégedett vagyok, hogy én már definíciónak álcázott megállapításokat is tudok produkálni. Ezt bizony nem gondoltam volna, kedves barátom! Am a válasz meglep.

— Nem jó.

— Ja, persze, kihagytam, hogy „amely gőz-, Diesel-és villamos meghajtású lehet”.

— Nem jó.

— Akkor már csak egy marad.

— Mi?

— Amit édesanyámtól tanultam kisgyermek koromban: gőzpüfögészeti tovalókődőnc. (Ha neked a komoly dolgok nem kellene!)

— Nem jó.

— Többre nem futja az eszemből. Mondj jobbat.

— Mozdonynak nevezük azt a járművet, amely a sín-ről kezi vagy gépi erővel három perc alatt nem távolítható el.

— Soha nem láttam volna ki. És ezt honnan tudod?

— Tanultuk.

— Kik?

— Mi, a hallgatók. Be vagyok iskolázva.

— Hova be?

— Segédtiszt tanfolyamra. Jön a kalauz, kezeli a jegyet, Gézának csak bólint, látván a szétrányított szolgálati igazolványát.

— Vasúti segédtiszt leszel?

— Az. Ahhoz tanulunk ilyenmillet meg még sok mindent, matematikát, forgalmat, kereskedelmet. Nekem például legjobban a vasútföldrajz tetszik. Ismerni kell az összes vonalat. Tudni kell, mondjuk, hogyan jutsz el Ménfőcsanakról Battonyára vagy Lakitelekről Kiskörére.

— És hogyan?

— Honnan?

— Lakitelekről.

— Hát először is innen, hol is járunk most? Petőfi-szálláson? Na, hát innen Kis-kunfélegyházára, onnan a szolnoki vonalon Lakitelek, Szolnok, Kisújszállás, Kisújról a vámosgyörkívelel Abádszállók, Kisköre.

— Ez miért kell?

— Hogyan dolgozzon az ember, ha nem ismeri alaposan azt, amivel foglalkozik? Egy állomásról bárhová küldhetnek árut, de nem mindegy, merre menő vonatra kerül. Én szolgálattevő leszek, s lehet, hogy épp ezzel foglalkozom majd. Tájékozottság nélkül megette a fene az egészét!

Lassít a vonat. Géza kihajol az ablakon.

— Sárga. A sárga jelzésnél a jelzőnél megengedett legnagyobb sebesség a negyven kilométer.

— Ezt is kell tudni?

— Hajjaj! Ezt az F-egyes utasításból okítják. F-1 az a jelzési utasítás. De van az F-3-as, az meg a forgalmi biblia.

Percek alatt kazalra való alapismerettel zúdit nyakon „efharmastól” kereskedelmi, pénztárkezelési ismeretekig, kocsi feladástól a jelzőállásokig, sárga-zöld, zöld-sárga lámpasor, tolatásjelző meg minden, amelyekből csak annyit tudok, szakmai fertőzőtől mentes agyammal felfogni, de jó, hogy ilyen alaposan megtanítták azon az iskolán — s főleg, hogy nem nekem!

— Szeretted ezt a szakmát?

— Persze. Pedig minden

akartam lenni, csak vasutas nem! De most már látom, hogy jól választottam. Érdekes dolgokat tanulunk.

— Miért nem akartál vasutas lenni.

— Az ősem is az, ő inkább lebeszélte, mint rá. Vasutas — súsúvasutas, mindig ez volt az eszemben.

— Hogyan jöttél mégis ide?

— Méregből.

— Mire haragudtál?

— A főnökeimre. Nagykörösién a Gépipari Szövetkezetben dolgoztam marósként. Vacon érejttségem gépipari szakközépben, aztán visszajöttem Körösrre. Megválasztottak KISZ-titkárnak, vesztémre. Nem tetszett, hogy túl sokat jártattam a számat, sok dologba beleszóltam. Kitoltak velem, mindenki kapott fizetésemelést, én nem. Még csak azt sem mondhatom, hogy azért, mert érejttségem voltam, hiszen velem együtt hármian voltunk középiskolát végzett meló-sok. Bedűhödtém, elmentem az állomásfőnökségre, van-e felvétel? Volt.

— Az iskolára?

— Nem. Oda csak fél éve járok, s pont most egy éve, hogy a vasútnál vagyok. Először egy hónapig csak az utasításokat kellett böngész-nem. A főnököm időnként kikérdezett mit tudok. Később darabaszlámló lettem. Onnan küldtek bentlakásos iskolára, Szegedre.

— Meddig tart a tanfolyam?

— Kilenc hónapig. Január-ban kezdődött, a vizsgák októberben lesznek.

— Mit csinálsz, ha végzel?

— Minden. Beoszthatnak szolgálattevőnek, lehetek pénztáros, árukezelő, máhí-zó... nem tudom.

Szeged, végállomás. Amint a peronon a kijárat felé igyekezünk, mellettünk száll ki a masiniszta. Eszembe jut valami.

— Mondd, mi a mozdony-vezető?

— Ez a legegyszerűbb! Mozdonynak minősülő jármű vezetésére jogosult személy. Személy! Naná, majd gyors!

Igriczi Zsigmond

A vízgazdálkodásról

Statistikai zsebkönyv

lítően évi 800 millió köbméter ivóvizet termel, mint húsz évvel ezelőtt. Ezen belül a háztartások ivóvíz-fogyasztása több mint háromszorosára emelkedett. A mezőgazdasági nagyüzemek csaknem 500 ezer hektárt rendeztek be öntözésre, 23 ezer hektáron alakítottak ki halastavat.

A vízgazdálkodásról

A Duna vízének minősége 1966 óta a Budapest utáni szakaszon javult, a Tiszánál azonban több szakaszon előszoztályúról másodosztályúra minősítették. Hosszú ideje a Sajó a legszenyebb mellékfolyónk.

Vízikincsről nagy érték a hévízkészlet. A hévízkutak száma 1945-től 1978 végéig 67-ről 372-re emelkedett, s ebből 59 az olyan kút, amely 80 vagy még ennél magasabb hőmérsékletű termálvizet szállít a felszínre.

Szőrmeexport

A Pannónia Szőrmeekiké-dát és százhatszanezer pár késztyűt készítenek. Termékeiket Moszkvától Montre-géban 1980-ban több mint tízenháromezer szőrmebun-fogyasztók.